

rezal, ko mu je rekel, naj blagovoli še on kaj dati: „Ich thue schon genug für die Schule“, kar je g. barona žalilo. Tudi sam je šel od razreda do razreda ter pital vsakega učitelja, kateri učencev (učenek) obedeke zasluži. Vsi dobrotniki bodo mladini vedno v spominu ostali.

A. Kleinšček, učitelj.

Iz Ptuja. Kar je „Slov. Gosp.“ poročal o naših „fortsritlarjih“, to ni bilo popolnem resnično. Ti gospodje niso sklenili kmetom koga za poslanca vsiliti na mesto g. Hermana. Ravno nasprotno je res. Zbrani gospodje so, priznavši veliko sposobnost in večletno izurjenost v poslaniških zadevah, vsi bili za to, da se g. Herman na vsak način zopet izvoli za poslanca v Gradec. Nadalje so pa sklenili bolj neodvisnega poslanca za mesto Ptuj izvoliti, v čemur imajo popolnem prav. Borlski grof Wurmbrand se poteguje za poslanstvo v velikem posestvu. Bodi mu! Tukaj Slovenci nič ne opravimo in konservativni Nemci tudi ne. V njem nosi zvonec ustavovernega liberalizma znani prijatelj opic ali „ofov“, g. Karneri v Wildhausu!

Iz Koroškega. V Celovcu imajo že 2 konferenci ali družbici sv. Vincencija za krščansko podpiranje revnih siromakov in zapuščenih fantičev. Za te so že napravili pribežališče ali „azil“. Mnogo svetnih gospodov pobira milodarov za blagi namen, obiskuje siromake tako, da se le v resnici potrebnim in najrevnišim miloščine darujejo. Dohodkov ste obe konferenci lani imele 1287 fl. — Svitli cesar so gasilnemu društvu v Požarnici darovali 80 fl. — Blizu Grebinja stanuje zvit posestnik. Tesarju je po dokončanem delu dal kruha in žganja in premišljeval, kako bi storil, da bi ne bilo treba tesarja plačati. Ko si reč domisli, zakolje skrivši 1 kuro ter njo položi tesarju v „ceker“. Ko ta domov prišedši kuro zagleda, njo kar hitro nese nazaj. Posestnik se pa začne silno kregati in upijati, da mu je tesar že četrto kuro požrl, ter žuga z tožbo, če mu brž 5 fl. ne izplača. Prestrašeni tesar je plačal in zaslužno dnino zgubil.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Močno osupnilo je ljudi, ko so izvedeli, da je minister Andrassy nemškimi in magjarskim poslancem posebič razlagal, kako stojimo proti našim sosedom, ter nekako osorno zbadal v Italijane. Nekateri sklepajo iz tega, da je boj Avstrije proti Italiji blizu. Italijanski listi so res začeli vrešati in poročati, da Avstrija utrjuje Gorico, Pontabla in Trident, česar pa listi naše vlade ne priznavajo. Resnično pa je, da so svitli cesar pohvalili drušvenike slovenske „Edinosti“ pri Trstu, ker so ti slovesno ugovarjali ali protestirali zoper tržaške Lahone, ki vedno ščujejo zoper Avstrijo in komaj čakajo, da bi jih italijanski kralj pograbil. Sedaj bodo menda ljudje vendar verovali, da smo Slovenci sploh vrli Av-

strijani in da nas ni treba po večnem nadlegovanju naših listov v pravem domoljubju podučevati? — Še bolj usupnilo je ljudi naglo potovanje ogerskega ministra Tisza-ja v Berlin in, kakor mnogi listi trdijo, k Bismarku, poglavitnemu sovražniku Avstrije. — V Salzburgu so list „Chronik“ konfiscirali, ker je objavil govor slovenskega poslanca dr. Vošnjaka o državnih posojilnicah, in o pomanjkljivosti računov gledé 14 milijonov. Kaj takega še se do sedaj ni zgodilo, ker postava razložno prepoveduje liste konfiscirati zaradi objavljenja poslaniških govorov. Sploh politični listi, ki ne trobijo v rog ustavovercev, ne vedó, kaj in kako bi pisali o naših zamotanih domačih zadevah, da bi se konfiskacijam ognili. Sedanje tiskovno svobodo bomo še dolgo pomnili. — Upravna sodnija je odločila, da najem lova in torej pravica loviti prehaja na dediča, ako najemnik umerje, in se torej nova dražba pred dotečenim rokom ne sme razpisati. — Po večjih mestih trgovci in obrtniki hudo tožijo, da ni ne kupčije, ne dela, ne zaslužka; ljudje morajo sedaj nasledke liberalnih gospodarstvenskih nauk čutiti, ker se o njihovej nevarnosti niso hotli podučiti. Ogerske novine bodo morale davek t. j. kolek plačevati, do sedaj bile so tega davka proste; požigalci se tako množijo na Ogerskem, da so v požunski in zemplinski županiji oklicali stojno, naglo sodbo ali sodbo na mestu. — Hrvatski zbor v Zagrebu zboruje. Denarji iz posekanih gozdov v vojaški granici se bodo do 56% porabili za magjarske železnice, drugo pa za šolo, steze in popravljanje Save v granici. — Cesarica se je z cesarjevičem vred odpeljala na Angleško.

Vnanje države. Turškemu sultanu že hudo šivlje, ker je angleškega ministra Derby-ja poprosil, naj ruskega carja nagovori z Turčijo skleniti mir. Ali ruski minister, knez Gorčakov, je Angležem rekel, da je ruski car vselej pripravljen na mir, vendar Turk se mora ponižati in priti prosit zanj. Ošabne Angleže je ta dobra brca močno razljutila in razdražila in žugajo Rusom z vojsko. Vendar sultan je v svoji zadregi zopet Angleže poprosil, naj mu vsaj do premirja — Waffenstillstand — pomagajo. Rusi so Angležem zopet rekli, da so pripravljeni nekaj časa v vojsko prenehati, toda Turk sam mora priti prosit. Tako stoji sedaj. Ruske pogodbe premirja še niso znane. Ruski car pojde sredi januarja zopet na bojišče. Nemški Bismark je baje skrivno zvezo sklenil z Italijani in francoskimi republikanci ter hoče Švicarsko deželo razkosati in razdeliti. — Papež Pij IX. so imenovali 2 nova kardinala. — Francozi so jako nemirni postali, ko so zvedeli, da hoče Anglež res vzeti Egipt, Kandijo, Ciper. Tudi Italijani so rekli, da tega ne bodo trpeli. — Rumunski knez Karol se je vrnil v Bukurešt in je kot dobitnik Plevenski bil sijajno sprejet. — Grška vojna stoji na turški meji in šteje blizu 30.000 mož. —

Vojška za svobodo turških kristijanov.

Huda zima je potegnila na celem bojišču, na poti od Bukurešta do Donave je zmrznilo 1200 ruskih vojakov, krivec, srez in led so pa vse moste čez Donav potrgali. Te nesreče boj sicer motijo ali vstavijo ga ne. Rusi marširajo že celih 14 dni neprestano in so sedaj začeli čez Balkan prodirati za Sulejmanom in Šakir-pašem, ki se proti Adrianopelu in Carigradu pomičeta ter za seboj vse do čista požigata: mesta in vasi. Povsod morajo Rusi gasiti, kder Turke dojdejo. Cesarjevič je tako prišel blizu do Balkana, general Gurko je pa 29. dec. mahnil čez Balkan celo blizu do Sofije; večina Turkov se je pred njim umaknila v Sofijo in v Ihtiman. Prehod je bil težaven; Rusi so morali nove steze z dinamitom izlomiti, kanone samotež za seboj vlačiti čez 5000 črevljev visoke z snegom in ledom pokrite planine; toda rusko junaštvo je premagalo vse, Gurko stoji v letu 1877. drugokrat na južni strani Balkana v neizmeren strah Turkom, čijih žene, otroci in stari povsod zapuščajo svoja 500letna selišča in vkljub strašnej zimi bežijo proti Aziji. Z Gurkom se bodo pri Sofiji kmalu združili hrabri Srbi pod Belim Markovičem. Ta general je namreč 29. dec. po hudem boju, v katerem je palo 700 Srbov, z naskokom ali „šturmom“ vzel Piro, kder 15.000 kristijanov prebivlje, ter je zaplenil 23 kanonov in 1000 pušek; potem pa je hitro mahnil v soteske pri Zarigradu, od koder je še samo 12 ur do Sofije. Streljanje v Niš so Srbi vstavili, ker se jim Turki hočejo vdati, od Kuršumlje in Leskovaca pa hitijo srbske čete proti Perišitini na Kosovem polju in pridejo tako Turkom pri Novembazarju za hrbet. Tukaj je 12 turških bataljonov vdrl v Srbijo, so pa pri Raški zadeli na šance Milojkoviča, ki je vse napade hrabro odbil; tepeni Turki so zbegnoli v Novibazar. V Armeniji se Turkom enako slaba godi. Muktarpasha je zapustil Erzerum in odbežal v Carigrad. Erzerum bo kmalu v ruski oblasti. Naposled še omenimo, da tudi na morju za Turka ni ne sreče ne varnosti več, čeravno ima samo na Črnem morju 13 velikanskih oklopnih, ruski mali parobrodi jih vedno z torpedi nadlegujejo, katerih se Turk strašno boji in tako so turški parobrodi brez obrambe. Rusi jih torej zaporedom ugrabljajo in vlačijo v Odeso ali Sebastopol; nedavno so zgrabili veliko turško ladjo, ki je imela 900 vojakov naloženih, vsi so morali kot vlovenci v Odeso. Največja zaslomba Turkom so še njihove trdnjave: Ruščuk, Silistrija, Šumla, Varna, Vidin, Sofija, Adrianopol, Carigrad, Erzerum in Batum. Padnejo te, je Turčija zgubljena. Rusi pa ženejo 460 bataljonov reserve na bojišče, število vojaških novincev za l. 1878. znaša 480.000 mož, dosti za Turke z Angleži in vsemi turkoljubi vred. Vsi bodo tepeni.

Za poduk in kratek čas.

Novo črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

I. Ko so hrabri Rusi in Rumuni lani 10. dec. vdrl v Plevno in vlovili Osman-pašo z vso njegovo silno vojsko vred, je glas o tem dogodku stresel vso Turčijo, turkoljube pa neizmerno prestrašil. Šaljivi „Brencelj“ piše: „ko je Plevna propala, godile so se po svetu čudne reči. Na Oggerskem so magjarski petelini kar znoreli. V ljubljansko nemčursko kazino je vdarila strela, vsi nemčurji in turčini bili so omamljeni. Nekaterim, ki so prej na vse grlo upili, je hipoma zastal jezik; v Celju so dobili vsi nemčurji drisko, v Kamniku je g. Kecelj padel znak z stola in si spahnil možgane, v Postojni je Dreota zadelo na jezik, da sedaj z nosom govori; Hočevar na Krškem se je tako zmešal, da je svoje šolsko poslopje dal za slovensko šolo, v Kočevju je bil tak potres, da so ljudje na glave padali, v Trzinu so tako škripali z zobmi, da so si skoro vse polomili in si morali zabiti v čeljusti svoje „cveke“; na Dunaji je nemčurske poslance iz slovenskih dežel celo noč mora tlačila. Dežman je iz postelje skočil na zobe svojih „grabelj“ tako, da so ga vnovič po žnablju udarile; sploh je bilo po nemčurskem in turčinskem svetu 10. dec. 1877. veliko nesreč“. Tako popisuje šaljivi „Brencelj“ nasledke slavne zmage ruske za slovanožreče; vendar pustimo sedaj šalo in nagledimo si resno in krvavo delo natančne in po najnovejših poročilih! Ni dvomiti, da bomo tako še boljše spoznali važnost Plevenske zmage!

Bilo je v noči od 26.—27. junija, ko so Rusi pri Zimnici prestopili Donav in potem naglo prodirali v Turčijo ne zmenivši se za Ruščuk in Šumlo; 1. jul. bili so že v Bjeli, 7. jul. v Trnovi in 13. jul. unkraj visokega Balkana na stezi v Adrianopol; 16. jul. so z naskokom vzeli Nikopolje ter vlovili 2 paši in 6000 Turkov. Ali sedaj se Rusom zmaganostno napredovanje hipoma vstavi, nepričakovane nesreče jih stiskavljajo od vseh strani. Kriv tega je bil bržčas višji poveljnik, veliki knez Nikola, sam in tisti, ki so Srbom in Rumunom takrat zabranili iti v boj. Kajti le tako je bilo mogoče, da je Osman-paša z 40.000 najboljših vojakov, ki so se lani izurili v srbskem boju, naglo zapustil Vidin blizu srbske meje in tihotapno prilezel z Plevno neopaznim Rusom celó na vrat in za ledje. Tukaj se je Osman brž tako strahovito zaril in z šancami obdal, da ga Rusi niso mogli z nobeno silo pregnati. Trikrat so ga napali, hrabro in junaško, z vedno večjimi močmi, a vselej zastonj in vselej z večjimi zgubami. Osman je namreč vedno več vojakov dobival od Sofije in število šanc pomnoževal; pri naskoku 20. julija palo je 2800 Rusov ubitih in ranjenih, 30. jul. 8000 in 11. sept. 14.000, skup 24.800 mož. Strahovite zgube so tedaj Ruse